

III које су јој доставиле [REDACTED] вези са рачунима и трансакцијама именованог [REDACTED] и са њим повезаних [REDACTED]

IV [REDACTED]

I Подаци из [REDACTED]

Дана [REDACTED] дине на рачун физичког лица Симиша Мали трансферисана су средства у износу од [REDACTED] по налогу правног лица [REDACTED] по основу [REDACTED] је наведену трансакцију пријавила као [REDACTED] У образложењу сумње на прање новца Банка је навела следеће: „Физичко лице, Симиша Мали извршио је пренос удела и оснивачких права у правном лицу [REDACTED] је власник био са 100% удела а по основу Уговора о преносу удела и оснивачких права. Стицалац је [REDACTED] није директор опет Симиша Мали. Плаћање је извршено са рачуна овог предузећа у [REDACTED] Накнада за пренос удела износи [REDACTED] према подацима из финансијског извештаја, предузеће [REDACTED] је класификовано као [REDACTED] са само једним запосленим и незнатним финансијским показатељима, а основна делатност му је трговина на велико.“

Увидом у податке АПР-а Агенција је утврдила да је Представништво [REDACTED] било регистровано на адреси [REDACTED] а законски заступник Представништва била је супруга именованог Марија Мали. Представништво је обрисано из регистра АПР-а 10.12.2010. године. Иначе, [REDACTED] а чијој адреси је Представништво [REDACTED] новембра 2015. године био је власништво Симише Мали, а након тога је, по основу у [REDACTED] прешао у [REDACTED] Марије Мали.

Иако је, према подацима које је доставила [REDACTED] именовани још 2009. године отуђио привредно друштво [REDACTED] Београд за износ од [REDACTED] према документацији доступној на интернет презентацији АПР-а, до 02.04.2013. године [REDACTED] био је директор наведеног привредног друштва, а све до 14.06.2013. године седиште истог било је на адреси [REDACTED] Иначе, непокретност у [REDACTED] Београду је власништво [REDACTED] именованог. Даље, решењем АПР-а од 17.06.2013. године евидентирана је продаја удела, и то тако што је offshore компанија [REDACTED] којој удео од [REDACTED] привредном друштву [REDACTED] д.о.о. Београд продала физичком лицу [REDACTED] који је иначе, у тренутку продаје удела, био и директор наведеног привредног друштва. Такође, према подацима АПР-а, основни капитал наведеног привредног друштва (уплаћени капитал) износи [REDACTED] у динарској противвредности, док је компанија [REDACTED] [REDACTED] зине.

Шта крију од нас?

Добијање информације од органа власти постало је просто немогуће ако тај орган информацију не жели да да, закључак је и новинара Пиштаљке и Повереника за информације од јавног значаја који у свом извештају за 2019. године наводи да су „механизми принудног извршења решења Повереника, тј. механизми новчаног кажњавања потпуно блокирани“, а да већ годинама „упорно изостаје и подршка Владе РС да мерама непосредне принуде обезбеди извршење решења Повереника“, што је крајња мера коју закон прописује у случају да органи власти игноришу решења Повереника.

Новчане казне које је Повереник према раније важећем Закону о општем управном поступку изрицао у максималном износу од две стотине хиљада динара „давале су одређене ефекте и повећавале степен извршења решења Повереника“, наводи се у извештају Повереника за 2017. годину. Те године, са почетком примене новог Закона о општем управном поступку, значајно је смањен проценат добровољног плаћања казни у односу на претходну годину, са 73,5% на свега 27,1%, као последица чињенице да њихова принудна наплата није могућа“, додаје се у извештају.

Иако су новим законом казне увећане (у распону од половине месечних прихода правног лица до десет процената његових годишњих прихода) настао је проблем јер Министарство финансија није достављало Поверенику податке о годишњим приходима органа који одбијају да поступе по решењима Повереника. Због оваквих нелогичности и немогућности извршења новчаних казни, опција непосредне принуде Владе РС постала је фактички једина могућа.

достави са тих територија. У овом случају то су [REDACTED] где је та компанија основана и [REDACTED] те се налази рачун са кога су средства трансферисана по основу накнаде за продају удела, а која је позната као држава у којој су [REDACTED] поверљивости и тачности банкарских и пословних података. [REDACTED] називају и чињенице да је Синиша Мали, у тренутку продаје удела, власник привредног друштва [REDACTED] д.о.о. Београд и уједно и директор компаније [REDACTED] се, да су средства за куповину удела трансферисана [REDACTED] који је отворен у [REDACTED] ферисано на [REDACTED] Синише Малог, као и чињеница да се из података достављених од [REDACTED] РГЗ-а види да су та средства искоришћена за [REDACTED] петособног стана [REDACTED] насељу [REDACTED] на [REDACTED] два стана, површине 131м2 и 160м2, и четири гараже у насељу [REDACTED] Београду⁷. Наиме, део средстава искоришћен је за [REDACTED] а остатак за [REDACTED]

II [REDACTED] достављени су за именованог, за Марију Мали и за привредно друштво [REDACTED] [REDACTED] у којем је именовани био власник удела.

II А. Синиша Мали - [REDACTED] доставила податак да су у њеним [REDACTED] трансакција евидентирани и трансакције које је именовани извршио у [REDACTED] а.д. Београд дана 28.10.2009. године, када је са личног рачуна подигао готовинска средства у износу од [REDACTED] конвертовао их у РСД и истог дана уплатио средства на лични рачун у износу од [REDACTED] по основу [REDACTED] постоје индиције да је овим средствима исплаћен именовани кредит без депозита бр. [REDACTED] који је подигнут дана [REDACTED] године на [REDACTED] куповину четворособног стана површине 131м2 и две гараже бр. 77 и 78 у Београду, ул. [REDACTED]. Наиме, из документације коју је Агенцији доставио РГЗ види се да је кредит исплаћен пре времена и да је избрисана хипотека.

II Б. Марија Мали - [REDACTED] доставила податке да је именована у периоду од [REDACTED] до 20.11.2013. године, на лични рачун, положила готовинска средства у укупном износу од [REDACTED] док је у истом периоду подигла средства са личног рачуна у укупном износу од [REDACTED]

II В. Привредно друштво „ [REDACTED] д.о.о. Београд [REDACTED] је доставила податке да је наведено правно лице евидентирано у бази података платног промета са иностранством и то:

- у периоду од [REDACTED] до 18.02.2013. године, на рачун правног лица [REDACTED] трансферисана су средства у укупном износу од [REDACTED] средства су трансферисана по налогу правних лица из [REDACTED] основу промета робе и консултантских услуга;

- у периоду од 27.04.2011. до 30.05.2014. године правно лице [REDACTED] д.о.о. Београд је трансферисало средства у укупном износу од [REDACTED] корист

Пракса Повереника показује да органи јавне власти посебно не воле комуникацију са новинарима. У више од 50% случајева органи власти нису поступали по налогу Повереника да се новинарима доставе информације које су тражили, „што је посебно забрињавајући податак, имајући у виду садржај информација које су биле предмет њихових захтева“.

Са сличним праксом суочила се и новинарка Пиштаљке Снежана Ђурић када је покушала да од Агенције за борбу против корупције добије податке о тадашњем градоначелнику Београда Синиши Малом. Упркос решењима Повереника, Агенција је упорно одбијала предају документације игноришући решења Повереника, чак захтевајући од Повереника да изврши лични увид у просторијама Агенције.

Адвокати Пиштаљке покушали су да искористе одредбе Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и затраже помоћ Владе Србије, што је учинио и Повереник, међутим узалудно. Одговора није било. Уследила је тужба Управном суду о којој је Пиштаљка већ писала и која је прошла неуспешно. Адвокати Пиштаљке обратили су се и Уставном суду уложивши уставну жалбу због угрожавања права на слободу изражавања и права на обавештеност. Одлука суда се још чека.

Повереник је покушао да добије образложење Владе Србије зашто од 2010. године, када је изменама и допунама закона то омогућено, Влада РС ни једном од укупно 294 захтева није помогла Поверенику у извршењу његових решења. Из Владе РС је лаконски одговорено да Влада располаже „истим могућностима као и сам Повереник“.

Повереник због свега овога констатује да је упитна оправданост наведеног законског решења, а да се и отвара питање да ли је одсуство подршке Владе последица тога што актима о раду њених стручних служби то питање није ближе уређено, или постоји одсуство политичке воље да се ова мера спроведе.

III Подаци о банкарским рачунима [REDACTED] је доставила податке прикупљене од појединих банкарских рачуна Синише Малог, Марије Мали и [REDACTED].
У Извештају од 23.11.2013. године именовани је пријавио да на [REDACTED] отвореним у [REDACTED] а.д. Београд поседује средства у износу од [REDACTED].
У Извештају од 13.06.2014. године доставио податке да у истој банци поседује још два рачуна орочене девизне природе на којима се налазе средства у износу од [REDACTED] (прим. закашњење у достављању ових података Агенцији именовани је објаснио ненамерном омашког његовог правног саветника).

III А. Синиша Мали - Према подацима које је Агенцији доставила [REDACTED] именовани није Агенцији пријавио следеће рачуне:
- динарски текући рачун број [REDACTED] који је отворен у [REDACTED] а.д. Београд по коме су евидентирани приходи из радног односа и по основу чланства у Управном одбору Клиничког центра Србије и „Комерцијална банка“ а.д. Београд, и на који је, између осталог, дана 22.10.2014. године извршена уплата у износу [REDACTED] (безготовински трансфер по основу промета роба и услуга - финална потрошња) по налогу [REDACTED]. Правни основ и износ наведеног трансфера именовани је био дужан да пријави Агенцији најкасније до 31.01.2015. године, што није учинио.
У изјашњењима, које је по захтеву Агенције доставио 22.04.2016. и 07.07.2016. године, именовани није навео разлоге небагловременог достављања података о наведеном рачуну већ је у изјашњењу од 22.04.2016. године доставио податке у вези са уплатом - безготовинским трансфером по основу промета роба и услуга - финална потрошња по налогу [REDACTED] а.д. Београд од 22.10.2014. године у износу [REDACTED] (прим. противвредност ЕУР 7.000), која представља исплату купопродајне цене за возило марке Mazda 5, модел CD 119 TX. Као доказ у прилог ових тврдњи именовани је доставио Уговор о продаји и испоруци број [REDACTED] од 15.10.2014. године закључен [REDACTED] Србија д.о.о. Београд, који је оверен пред Трешим основним судом у Београду 21.10.2014. године под ОВ. I. бр. 61164/14, као и Налог за пренос од 22.10.2014. године. У изјашњењу од 07.07.2016. године именовани и даље не наводи разлоге због којих наведени рачун није пријавио још у првом Извештају од 23.11.2013. године, већ је навео да је у Извештају од 14.01.2016. године пријављен наведени рачун са стањем од [REDACTED] и да је он самоиницијативно, након увида да је претходно дошло до прокуета, пријавио наведени рачун као и износ новчаних средстава на наведеном рачуну, на дан 31.12.2015. године.
[REDACTED] број [REDACTED] који је отворен у [REDACTED] а.д. Београд (прим. на овај рачун су трансферисана средства по налогу [REDACTED] у износу од [REDACTED] са овог рачуна плаћене су непокретности у [REDACTED]. Увидом у податке о ПЗ-а (прим. подаци прикупљени током прве ванредне провере података из Извештаја) Агенција је утврдила да је са наведеног рачуна дана 01.10.2009. године извршено плаћање четворипосебног стана, површине 166м², у [REDACTED] у износу од [REDACTED].

Само у 2019. години Повереник је чак 52 пута тражио помоћ Владе, а та помоћ није стигла. Ове године већ има шест таквих захтева. Да је реч о једном чудном механизму „помоћи у извршењу“ показују и већ поменуте одлуке Управног суда када смо му се обратили за помоћ позивајући се на институт „ћутања управе“, односно ситуацију у којој орган управе игнорише странку, што Влада РС овде фактички ради.

Управни суд је у првој одлуци сматрао да наша новинарка није легитимисана да подноси такву врсту тужбе, а након приговора донео је нову одлуку по којој је став суда да у оваквим поступцима управни спор није ни могуће водити будући да се новинарка Ђурић није обратила Влади Србије тражећи информације од јавног значаја „па нису испуњени законски услови за покретање спора због ћутања управе“.

Са оваквим ставом суда изгледа да се слаже и Повереник: „Влада Републике Србије у складу са чланом 28. став 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја Поверенику пружа помоћ у поступку извршења решења, односно обезбеђује извршење решења Повереника непосредном принудом. Другим речима, Влада у тим ситуацијама само обезбеђује извршење решења

Повереника и није овлашћена да одлучује о самом праву или правном интересу странке или о процесним питањима, тј. не доноси појединачан управни акт, због чега се у наведеним ситуацијама не може покренути управни спор“, наводи се у одговору који смо добили од надлежне службе Повереника.

Преостаје нам да се понадамо да ће овакво стање што пре бити промењено, можда и усвајањем измењеног Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, који је у припреми више од годину дана.

Адвокати Пиштаљке сада чекају одлуку Уставног суда о нашој уставној жалби и сматрају да би овај правни проблем наишао на занимање Европског суда за људска права.

Милан Павлица

- индикатори објављени на интернет презентацији
- доноси Пореској управи од 21.10.2015. и 18.07.2016. године и одговори од 23.10.2015. и 18.07.2016. године;
- решење Агенције бр. 014-46-00-0227/14-08 од 21.07.2014. године (мера упозорења);
- решење Агенције бр. 014-46-00-0189/2015-08 од 11.05.2015. године (мера упозорења);
- изјашњење именованог - захтев Агенције од 13.04.2016. и одговор од 22.04.2016. године;
- изјашњење именованог - захтев Агенције од 06.06.2016. и одговор од 07.07.2016. године.

у складу са својим законским овлашћењима, прибавила податке од
писмом од 17.11.2015. године доставила Агенцији следеће податке:
- Правно лице
власник је (д.о.о. са једним чланом, регистрациони број основано у августу Менаџер овог привредног субјекта је лице националности рођен
Према подацима ниша Мали био је уведено правног лица у периоду од августа 2012. до августа 2013. године (прим. према подацима Регистра функционера, који води Агенција, именовани је од 24.01.2013. године био члан Управног одбора Клиничког центра Србије, а према решењу АПР-а БД 61672/2013 од 05.06.2013. године био је председник Управног одбора „Комерцијална банка“ а.д. Београд);
- Правно лице
власник је (д.о.о. са једним чланом, регистрациони број основано у августу 2011. године). овог привредног субјекта је лице
Према подацима Сипиша Мали био је менаџер наведеног правног лица у периоду од августа 2012. до августа 2013. године.
Према подацима физичко лице лашћено је лице за располагање средствима по рачунима обе бугарске фирме.
У исто време док је имао лани обављао функције члана Управног одбора Клиничког центра Србије и председника Управног одбора „Комерцијална банка“ а.д. Београд, према подацима достављеним од био је и менаџер компани
Наведене податке, као и податке о приходима по том основу именовани није доставио Агенцији.

Заштита узбуњивача у Немачкој: Сукоб министарстава

2

Све земље чланице Европске уније мораће до 16. децембра следеће године да измене своје законе или да усвоје нове како би испуниле захтеве из Директиве ЕУ о заштити узбуњивача, а у власти највеће државе већ су почеле размирице у власти на ту тему.

Иако Директива прописује само минималне стандарде за заштиту људи који пријављују кршење права ЕУ, препорука Европске комисије је да нови закони обухвате и кршење националних закона и прописа. Управо на овој теми настао је спор између немачког министарства правде, које води Социјалдемократска партија (СПД), и министарства за економске послове, којим руководи Хришћанско-демократска унија (ЦДУ) канцеларке Ангеле Меркел.

Како наводи организација Whistleblower-Netzwerk, министарство правде требало би до краја лета да представи први нацрт закона о заштити узбуњивача и у оквиру тог процеса доставило је министарству за економске послове документ од четири стране са кључним ставовима на основу којих ће бити написан нацрт. У министарству за економске послове тај папир доживео је толике измене да није остала ни половина кључних ставова.

У основи спора је став министарства правде да узбуњивачи морају бити заштићени не само када пријављују кршење права ЕУ, већ и домаћих закона. У супротном, како објаснити узбуњивачу да ће добити заштиту ако пријави ситно кршење европских правила о безбедности хране или заштити потрошача а да ће остати незаштићен ако пријави озбиљно кршење немачког закона.

Министарство за економске послове сматра да нема потребе да закон о заштити узбуњивача обухвати кршење домаћих прописа и зато је без објашњења избрисало делове документа министарства правде који се односе на то. Такође, став овог министарства је да нема потребе ни да се усваја посебан закон већ да је довољно да се прошире одредбе из постојећих закона.

Потпредседник Амазона дао отказ због односа фирме према узбуњивачима

Потпредседник интернет гиганта Амазон и један од главних инжењера Тим Бреј дао је отказ 1. маја у знак протеста због односа према запосленима који су пријављивали да немају довољно заштитне опреме током епидемије ковида-19.

„Појавиле су се приче о побунама у складиштима, радници су узбуњивали да немају довољно информација и заштите, да су уплашени. Званично је компанија тврдила да су предузете све могуће заштитне мере. Онда је отпуштен један радник који је организовао покрет за боље услове рада и појавили су се брутално безосећајни коментари у порукама које је руководство слало директорима који је требало да бране позиције Амазона“, написао је Бреј на свом сајту образлажући свој отказ.

Он је навео да су потом отпуштена још два запослена из актива за борбу против климатских промена која су хтела да помогну другим радницима и да је то био окидач да он да отказ и да о томе обавести јавност. Каже да је због те одлуке остао без најмање милион долара плате али да више није могао да трпи одмазду према узбуњивачима.

„Отпуштање узбуњивача није само нуспојава макроекономских сила, нити је урођено функционисању слободног тржишта. То је доказ да крвотоком компаније тече отров. Изабрао сам да не служим ни да пијем тај отров“, написао је Бреј. ■

Шпанија: Узбуњивач осуђен на две године затвора

Узбуњивач Роберто Масијас осуђен је на две године затвора јер је пријавио корупцију у синдикату УГТ (Општи раднички синдикат), где је био запослен. Масијас је 2012. године из седишта синдиката на флеш меморији изнео 22.500 докумената који су указивали на незаконито трошење више од 40 милиона евра јавних средстава. Шефови синдиката намештали су јавне набавке тако што су подизали цене а добављачи су разлику враћали њима. Месец дана пошто је изнео податке и дао их новинарима, Масијас је добио отказ.

Суд је недавно одлучио да је узбуњивач Масијас прекршио закон тиме што је податке о приватним фирмама (добављачима синдиката) дао новинама и осудио га на две године затвора. „Ти подаци су директно утицали на лични живот појединаца који су били под истрагом“, наводи се у пресуди.

Масијас је на суђењу рекао да није ишао у полицију и тужилаштво јер им није веровао и да је поверење имао једино у новинаре. У пресуди је наведено да је морао да изврши спољашње узбуњивање пре узбуњивања јавности, а суд се притом позвао и на Директиву ЕУ о узбуњивању која прописује канале узбуњивања. Шпанска невладина организација Xnet наводи да је суд погрешно цитирао Директиву и да је пресуда супротна одредбама Директиве којом узбуњивачи треба да буду заштићени од одмазде. „Ова пресуда је одмазда“, пише Xnet. ■

5 КОМЕНТАР Пет ГОДИНА

Почетком јуна навршиће се пет година примене Закона о заштити узбуњивача. Шта се променило за ових пет година? Као члан радне групе за израду нацрта овог закона не могу бити сасвим објективан у оцени постигнутог, па је зато боље да овде наведем само чињенице.

Судску заштиту добило је најмање тридесет узбуњивача. Кажем најмање, јер је то број за који Пиштаљка зна тако што смо заступали те узбуњиваче пред судом или смо им помагали да добију заштиту. За примену закона обучили смо око хиљаду судија, више од 250 јавних тужилаца, више од 200 овлашћених лица за поступак унутрашњег узбуњивања у јединицама локалне самоуправе, више од 150 адвоката. Фактичку заштиту својих послодаваца или државних органа добило је бар десет узбуњивача. За злоупотребе које су пријавили узбуњивачи кажњено је неколико функционера, па чак и званичника главне владајуће странке. Одредбе нашег закона у свој Закон о заштити пријавитеља неправилности уградила је Хрватска, а и Директива Европске уније о заштити узбуњивача надахнута је српским законом (ово је прошлог септембра на конференцији у Београду потврдила Георгија Георгијаду из Европске комисије).

Пише:

**Владимир
Радомировић**
главни
уредник
Пиштаљке

Шта не ваља? Укратко – многи послодавци не поштују закон, тужилаштво не реагује довољно ефикасно на пријаве узбуњивача. И, не мање важно, не постоји статистика о броју извршених пријава. Дакле, не знамо колико је било покренуто поступака унутрашњег узбуњивања и колико поступака спољашњег узбуњивања. Без тога, не можемо потпуно проценити ефекте закона. Ни судска статистика није сасвим поуздана. Врховни касациони суд саопштио је да је прошле године повећан број судских поступака за заштиту узбуњивача, али из те статистике не знамо како су досадашњи поступци окончани а не знамо ни о колико особа је реч јер сваки поступак се води као посебан број, а један узбуњивач може да се појави у три или четири предмета што значи да на стотину предмета у статистици може бити 30 узбуњивача или можда 80 узбуњивача.

Да би се ово исправило, Пиштаљка планира да направи пресек стања и успостави статистику која би се сваке године ажурирала и тако и нама и свима заинтересованима пружи целокупну слику о примени Закона о заштити узбуњивача. ■